

רע"פ 4898/17 - פלוני נגד אגף המכס והמע"מ חקירות ירושלים

בבית המשפט העליון

רע"פ 4898/17

לפני:
כבוד השופט ח' מלצר
פלוני

המבקש:

נגד

אגף המכס והמע"מ חקירות ירושלים

המשיב:

בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי
ירושלים (כב' השופטת ע' כהן) מתאריך 14.06.2017
ב-ע"ח 23387-06-17; תגובת המשיב לבקשה מתאריך
21.06.2017

עו"ד יוסף מרדכי שטרית

בשם המבקש:

עו"ד רוני זלושינסקי

בשם המשיב:

החלטה

1. בפני בקשה למתן רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטת ע' כהן) ב-ע"ח 23387-06-17 מתאריך 14.06.2017 במסגרתה נדחה ערר המבקש על החלטת בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת מ' בנקי) ב-בש"ע 19492-06-17 מתאריך 08.06.2017, אשר דחה את בקשת המבקש להטיל צו איסור פרסום על פרטי החקירה המתנהלת בעניינו.

2. כבר כעת אציין כי בד בבד עם בקשת רשות הערר, המבקש הגיש בקשה לעיכוב ביצוע. בהקשר זה, בתאריך 18.06.2017, חברתי, השופטת א' חיות, הורתה כי החלטת בית המשפט המחוזי הנכבד תעוכב עד להחלטה אחרת.

אביא להלן את הנתונים הדרושים להכרעה בבקשה.

עמוד 1

3. המשיב פתח בחקירה בחשד לביצוע עבירות לפי חוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975 (להלן: חוק המע"מ), שבוצעו, לפי החשד, כנגד המבקש ומעורבים נוספים. החשדות כנגד המבקש עלו במסגרת חקירה המתנהלת בחשד להפצה וקיזוז של חשבוניות מס פיקטיביות, בהיקפים גדולים באמצעות שלוש חברות, אותן ניהל לפי החשד, מעורב נוסף, השווה כעת במעצר. לטענת המשיב, בין השנים 2016-2017 - המבקש ניכה בספרי חברה שבבעלותו (להלן: החברה) חשבוניות מס פיקטיביות של שלוש חברות הנ"ל, ואשר סכום המס שנדרש בגין הינו כ-8 מיליון ש"ח.

4. בתאריך 08.06.2017 המשיב הגיש לבית משפט השלום הנכבד בקשה להורות על מעצרו ועל תנאי שחרורו בערובה של המבקש. במסגרת הדיון, העורר, שלא היה מיוצג, ביקש לאסור את פרסום פרטי החקירה בטענה כי פרסומה יגרום לו ולחברה - נזק רב. בית משפט השלום הנכבד הורה על שחרורו של המבקש בתנאים, בהסכמת הצדדים, אך קבע כי בשלב זה לא נמצא יסוד להטלת איסור פרסום על פרטי החקירה (ראו: פסקה 4 להחלטה). לבקשת המבקש, בית משפט השלום הנכבד עיכב את פרסום הפרשה עד לתאריך 12.06.2017, שעה 10:00.

5. בתאריך 11.06.2017 המבקש, הפעם כשהוא מיוצג, הגיש ערר על החלטת בית משפט השלום הנכבד ובו טען כי פרסום שמו שלו, או שמה של החברה, בהקשר של החשדות המיוחסים להם - יביא לפגיעה אנושה בחברה, לרבות לעניין מעמדה הבנקאי, וכי הדבר עלול אף להביא לקשיים של החברה לקיים את התחייבויותיה כלפי צדדים שלישיים. המשיב, מנגד, ביקשה לדחות את הערר בטענה כי האינטרס הציבורי בפרסום החקירה גובר, בנסיבות, על הנזק שעלול להיגרם למבקש, או לחברה.

6. בתאריך 14.06.2017 בית המשפט המחוזי הנכבד דחה את הערר. במסגרת זו נקבע כדלקמן:

"... הגם שניתן להניח שלעורר ולעסקו יגרם נזק - ויתכן שאף נזק ניכר - כתוצאה מהפרסום, לא הוכח קיומו של נזק החורג מן הנזק שהוא תוצאה הטבעית של החקירה הפלילית המתקיימת בעניינו של העורר. משכך לא התקיים התנאי הראשון לאיסור הפרסום ואין צורך לעבור ולבחון את קיומו של התנאי השני שעניינו שקילת נזק זה אל מול התועלת שבפרסום. אוסיף כי על פני הדברים יש ממש בטענת המשיב כי מניעת פרסום קיומה של החקירה בעניינם של העורר ועסקו עלול אף לגרום לנזק לאחרים" (ראו: שם, פסקה 11).

בית המשפט המחוזי הנכבד הותיר את איסור הפרסום עד לתאריך 18.06.2017, שעה 12:00, וזאת בכדי לאפשר למבקש להשיג על ההחלטה.

מכאן הבקשה למתן רשות ערעור שלפני.

טענות הצדדים

7. לטענת המבקש יש להטיל צו איסור פרסום על כל פרטי החקירה, לרבות כל פרט מזהה שלו, או של החברה, וזאת עד להגשת כתב אישום בפרשה. המבקש טוען עוד כי החקירה בפרשה מצויה רק בראשיתה, וכי הסיכוי שיוגש נגדו, או כנגד החברה, כתב אישום – הינו קלוש. לשיטת המבקש, פרסום שמו, או של החברה בהקשר לחשד לביצוע עבירות לפי חוק מע"מ עלול לגרום נזק חמור לו, לחברה, וכן לצדדים שלישיים. בהקשר זה, המבקש טוען כי פרסומה של החקירה מעורר: "חשש ממשי ביותר לחיסול עסקיה של החברה ופגיעה אנושה ברקורד הבנקאי שלה באופן בלתי הפיך" (ראו: פסקה 20 לבקשה), כמו גם עלול לפגוע באפשרותה של החברה לקיים את התחייבויותיה הכספיות כלפי צדדים שלישיים.

8. המשיב טוען מנגד כי דין הבקשה להידחות. לשיטת המשיב, הבקשה איננה מעוררת שאלה משפטית רחבת היקף אשר מצדיקה ליתן בה רשות ערעור. לטענת המשיב אף לגופם של דברים לא נתקיימו התנאים שנקבעו בפסיקה לצורך איסור פרסום שמו של חשוד. לשיטת המשיב, הנזקים הנטענים בידי מבקש, לו יפורסם שמו, או שם החברה, תקפים בכל מקרה בו אדם, או חברה, אשר נחשדים בביצוע עבירות דומות. המשיב מוסיף וטוען כי אף באיזון בין אינטרס המבקש למנוע את שמו לאינטרס הציבורי בפרסום, הכף נוטה בבירור לעבר האינטרס הציבורי.

דין והכרעה

9. לאחר עיון בבקשה, בתגובת המשיבה לה, ובחומר שצורף להן הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה – להידחות. נימוקיי למסקנתי זו יובאו מיד בסמוך.

10. בפסיקתנו נקבע כי רשות ערעור תינתן במקרים בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית בעלת חשיבות כללית, בין משפטית ובין ציבורית, או כזו המעלה שיקולי צדק ייחודיים, המצדיקים דיון ב"גלגול שלישי" (ראו: ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (13.07.1982); רע"פ 5163/15 מנחם נ' מדינת ישראל (06.08.2015). הלכה זו חלה אף בבקשות רשות ערר הנוגעות לאיסור פרסום שמו של חשוד (ראו: רע"פ 7276/13 פינטו נ' מדינת ישראל (12.11.2013) (להלן: עניין פינטו); ע"פ 4755/15 שינברג נ' מדינת ישראל (16.7.2015); רע"פ 2246/16 פלוני נ' רשת מדיה בע"מ (01.05.2016); בש"פ 4881/17 רוטקוביץ נ' מדינת ישראל (15.06.2017)).

11. סבורני כי אמות מידה אלו אינן מתקיימות בעניינו של המבקש. הבקשה שלפני, והמבקש אף איננו טוען אחרת, ממוקדת כל כולה בנסיבותיהם הקונקרטיים של הצדדים הישירים לה תוך השגה על אופן יישומו של הדין על נסיבותיו הפרטניות של המבקש. די בכך כדי לדחות את הבקשה.

12. מעבר לדרוש – אף לגופם של דברים דין הבקשה להידחות, לאחר שלא מצאתי כי נפל פגם בהחלטתו של בית המשפט המחוזי הנכבד. עיקרון פומביות הדיון מורה כי, ככלל, ההליך המשפטי ינוהל בפומבי, וכפועל יוצא, שמותיהם של הנוטלים בו חלק – יפורסמו (ראו: רע"פ 1058/12 חליפה נ' מדינת ישראל (19.02.2012)). סעיף 70(ה1)(1) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט) קובע חריג לעקרון פומביות הדיון, הנוגע לפרסום שמות חשודים, והוא מורה, בין היתר, כך:

"בית משפט רשאי לאסור פרסום שמו של חשוד שטרם הוגש נגדו כתב אישום או פרט אחר מפרטי החקירה, אם ראה כי הדבר עלול לגרום לחשוד נזק חמור ובית המשפט סבור כי יש להעדיף את מניעת הנזק על פני הענין הציבורי שבפרסום..."

בפסיקתנו נקבע כי כדי שבית משפט יורה על איסור פרסום שמו של חשוד צריכים להתקיים שני תנאים מצטברים:

התנאי הראשון דורש מהחשוד לשכנע כי עלול להיגרם לו "נזק חמור" כתוצאה מן הפרסום.

התנאי השני דורש מהחשוד לשכנע כי ראוי להעדיף את מניעת הנזק החמור העלול להיגרם לו, על פני הענין הציבורי שבפרסום שמו. בהקשר זה נפסק כי די בכך שלא עלה בידי החשוד לשכנע כי מתקיים בעניינו אחד מהתנאים האמורים, כדי שבית המשפט ימנע מלאסור את פרסום שמו של החשוד (ראו: עניין פינטו, פסקה 10; בש"פ 1999/17 שם טוב נ' מדינת ישראל (03.03.2017)).

13. בעניינו בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי המבקש לא הצביע על קיומו של "נזק חמור", החורג מן הנזק הכרוך באופן טבעי בקיומה של חקירה פלילית נגדו, או החברה. אינני מקל ראש בנזקים שעלולים להיגרם למבקש, או לחברה, כתוצאה מהתרת פרסום פרטי החקירה, אולם לא מצאתי טעם טוב, בנסיבות, להתערב במסקנה זו. ב-עניין פינטו קבעתי בהקשר לדרישה של: "נזק חמור", נושא סעיף 70(ה1)(1) לחוק בתי המשפט, כדלקמן:

"... אין הליך פלילי שלא כרוכה בו מעצם טיבו וטבעו פגיעה בכל מישורי חייו של מי שכנגדו מכון ההליך הפלילי... לפיכך, על חשוד המבקש לפגוע בעקרון פומביות הדין על דרך של איסור פרסום שמו, מוטל הנטל להראות כי עלול להיגרם לו "נזק חמור" מהרגיל באם יותר הפרסום - ונטל זה הוא משמעותי וכבד... על החשוד להראות, איפוא, כי באם יותר הפרסום, עלול להיגרם לו, במידה קרובה של וודאות, נזק המתאפיין בחומרה מיוחדת, יוצאת מגדר הרגיל - החורג בחומרתו מהפגיעה הטבעית העלולה להיגרם לכל אדם בעקבות פתיחתה של חקירה פלילית נגדו, והנלוות לה ולקשירתו שמו בה, מעצם טיבו וטבעו של ההליך הפלילי" (ראו: פסקה 10; ההפניות הושמטו; ההדגשות שלי - ח"מ).

ב-בש"פ 1071/10 פלוני נ' מדינת ישראל (25.02.2010) נקבעו דברים היפים אף למקרה דנן:

"העוררים מנהלים עסק מסחרי, והחקירה המתנהלת בעניינם נוגעת לעבירות מס ערך מוסף, הקשורות בדרך הנהלתו של העסק. פרסום שמם של העוררים כמי שנתונים לחקירת רשויות המס עלול, אכן, לפגוע באמון הגורמים הבאים עימם במגע עסקי. אולם פגיעה זו מובנית בכל חקירה פלילית המתנהלת בעבירות מס הקשורות בניהול עסקים. אין ייחוד כלשהו בעניינם של העוררים מבחינת הפגיעה הצפויה מפרסום שמם בהקשר לחקירה. לפיכך, לא נתקיים התנאי הראשון הנדרש להפעלת הסמכות השיפוטית של איסור פרסום שמות החשודים, המחייב הוכחת קיומו של נזק חמור לעוררים.." (ראו: פסקה 10; ההדגשה שלי - ח"מ).

14. יתר על כן, אף איזון האינטרסים איננו נוטה לטובתו של המבקש. בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי על פני הדברים אי פרסום החקירה עלולה לגרום לאחרים נזק (ראו: פסקה 11 להחלטה). גם בקביעה זו לא מצאתי מקום להתערב, בשים לאינטרס עמוד 4

הציבורי המצדיק כי ציבור לקוחותיהם הפוטנציאליים של המבקש והחברה, כמו גם גורמים בנקאיים, יהיו מודעים לחשדות נגדה.

15. אשר על כן - הבקשה נדחת. פרטי החקירה בעניינו של המבקש מותרים בפרסום. צו עיכוב הביצוע הארעי הנזכר בפסקה 2 שלעיל - מבוטל.

ניתנה היום, ח' בתמוז התשע"ז (2.7.2017).

ש ו פ ט